

ADVIES
VAN 28 AUGUSTUS 2013
OVER HET VOORONTWERP RUP
LANDBOUW-, NATUUR- EN BOSGEBIEDEN
POELBERG-MEIKENSBOSSEN

INHOUD

I. SITUERING	2
II. DIFFERENTIATIE AGRARISCH GEBIED	2
III. GEWENSTE BOSUITBREIDING.....	3
IV. BEHOUD ONROEREND ERFGOED	3
V. CONCLUSIE	4

I. SITUERING

1. SARO ontving op 6 juni 2013 een adviesvraag van Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport over het voorontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) landbouw-, natuur- en bosgebieden 'Poelberg - Meikensbossen'.¹ Met voorliggend advies, vastgesteld op de SARO-raadszitting van 28 augustus 2013, voldoet SARO aan de vooropgestelde adviestermijn van 60 dagen.
2. Het plangebied (560 ha) ligt in het oosten van de provincie West-Vlaanderen, in de gemeenten Tielt en Dentergem. Het omvat het openruimtegebied tussen Tielt en Dentergem met de Poelberg, de Meikensbossen en de omliggende landbouwzones met beekvalleien. Het plangebied wordt in het noorden begrensd door de spoorweg, in het noordwesten door de ringweg rond Tielt en in het westen door de Wakkensesteenweg. In het oosten zijn de aaneengesloten landbouw-gebieden grensstellend. De zuidelijke grens wordt gevormd door de lijn van de herbevestigde agrarische gebieden. Het plangebied betreft een hoofdzakelijk agrarische zone waar een verwevenheid met natuurlijke elementen (zoals kleine landschapselementen, beken en poelen) sinds lang voorkomt. Het landschap kent talrijke vergezichten. De restanten van het Meikensbos, met duidelijk herkenbare ontginningsdreven zijn ruimtelijk structurerend in het oostelijk deel van het plangebied.
3. Voorliggend RUP geeft uitvoering aan de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen inzake de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur. Deze bepalingen werden verder uitgewerkt in de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos in de regio Leiestreek.² Daarnaast heeft voorliggend RUP tevens tot doel om de ankerplaats 'Poelberg' te vertalen in een erfgoedlandschap in de zin van het landschapsdecreet. Deze ankerplaats beoogt het behoud van de typische landschapskenmerken. Het gaat over de ruimtelijke kenmerken die eigen zijn aan de natuurwetenschappelijke, historische, esthetische, sociaal-culturele en ruimtelijk-structurende waarden in de deelgebieden 'De Restheuvel Poelberg', 'Omgeving Koorstkapel', 'Veld-bosgebied Meikens- en vijverbos' en in de overgangsgebieden met oude bouwlanden.
4. Het onderzoek tot milieueffectrapportage moet nog opgestart worden en moet nog aantonen dat voorliggend RUP geen aanzienlijke negatieve milieueffecten zal genereren en bijgevolg niet onderworpen moet worden aan een plan-MER.

II. DIFFERENTIATIE AGRARISCH GEBIED

5. De ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos in de regio Leiestreek stelt dat naast het behoud van landbouw als hoofdfunctie in delen van het plangebied, de verweving van landbouw en natuur op de Poelberg en omgeving verder uitgewerkt moet worden.
6. Het voorliggend RUP bestemt het grootste deel van het plangebied (nl. 466 ha) als agrarisch

¹ Het voorontwerp RUP kan geraadpleegd worden via www.grup.ruimtelijkeordening.be.

² Ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos regio Leiestreek, eindvoorstel gewenste ruimtelijke structuur, oktober 2008.

gebied.

Een deel (nl. 64 ha) hiervan krijgt de overdruk 'natuurverweving' (artikel 1.4). Het gaat over het gebied 'vallei van de Kapelrijbeek met de Kapelrijmeersen' waar de visie gericht is op het behoud van de ecologisch waardevolle landbouwgebieden, het behoud van gebiedstypische fauna (kamsalamander) en op waterberging. Daarnaast worden ook delen van de Poelbergsite aangeduid als natuurverwevingsgebied omwille van het behoud van de ecologisch waardevolle hellingsgraslanden.

Een ander deel van het agrarisch gebied wordt bestemd als 'bouwvrij agrarisch gebied' omwille van het behoud en de bescherming van het karakteristiek open landschap en de vergezichten. Het gaat om het historisch open akkerland nabij hoeve Gruuthuse en het historisch open bouwland met vergezichten ten noorden van het bosgebied. De raad ondersteunt deze keuze voor bouwvrij agrarisch gebied in voorliggend RUP en ondersteunt in het algemeen de vooropgestelde differentiatie van het agrarisch gebied.

De raad stelt vast dat in het noordelijk agrarisch gebied een zone niet opgenomen is in het voorliggend RUP. De raad vraagt om dit in de toelichtingsnota verder toe te lichten en te motiveren.

III. GEWENSTE BOSUITBREIDING

7. Ter invulling van de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos in de regio Leiestreek gaat voorliggend RUP uit van de versterking van de bosstructuur met historisch bosherstel in Meikensbos-Vijverbos. Dit met een richtcijfer van 70 ha bosuitbreiding.³ Met de bosuitbreiding wordt rekening gehouden met de historische bebossing, de recreatieve functies, de aanwezige natuurwaarden, de landschappelijke kenmerken van het gebied en de aanwezige landbouwfuncties.⁴

Het voorontwerp RUP herbestemt 69 ha landschappelijk waardevol agrarisch gebied naar bosgebied en 9 ha natuurgebied naar bosgebied.⁵ Het totale bestemde bosgebied in voorliggend RUP komt daarbij op 78 ha. De raad ondersteunt de vooropgestelde bosuitbreiding in voorliggend RUP.

IV. BEHOUD ONROEREND ERFGOED

8. De ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos in de regio Leiestreek gaat uit van het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschappelijke waarden van de Poelberg(molen) en omgeving.⁶ Daarnaast wordt met voorliggend RUP de ankerplaats 'Poelberg' ruimtelijk verankerd als een erfgoedlandschap.⁷ In voorliggend RUP wordt voorzien in de overdruk 'erfgoedlandschap'. De raad ondersteunt dit maar vraagt om in de stedenbouwkundige voorschriften (artikel 7) expliciet uit te gaan van 'het herstel en de ontwikkeling van

³ Ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos regio Leiestreek, eindvoorstel gewenste ruimtelijke structuur, oktober 2008.

⁴ Toelichtingsnota: pag. 20.

⁵ Toelichtingsnota: pag.34. De ruimtebalans geeft weer dat met voorliggend RUP de bestemming landbouwgebied afneemt met 82ha, de bestemming 'reservaat- en natuurgebied' met 8ha, de bestemming 'recreatiegebied' met 2ha en de overige bestemmingen met 1ha. De bestemming 'bos' neemt toe met 78ha, de bestemming 'overig groen' met 14ha en de bestemming 'gemeenschapsvoorzieningen' met 1ha.

⁶ Ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos regio Leiestreek, eindvoorstel gewenste ruimtelijke structuur, oktober 2008.

⁷ Op 2 mei 2012 werd door de minister van Onroerend Erfgoed de ankerplaats 'Poelberg' definitief aangeduid. De ankerplaats 'Poelberg' beoogt het behoud van de typische landschapskenmerken, met inbegrip van de ruimtelijke kenmerken die eigen zijn aan de natuurwetenschappelijke, historische, esthetische, sociaal-culturele en ruimtelijk-structurende waarden, in de volgende deelgebieden: De Restheuvel Poelberg, Omgeving Koortskapel, Veld-/Bosgebied Meikensbos/Vijverbos, Overgangsgebieden met oude bouwlanden.

landschapswaarden' en niet louter 'van het behoud en het vrijwaren'.⁸ Het RUP moet de mogelijkheid in zich houden (een hefboom zijn) om waar nodig landschapswaarden in brede zin te herstellen.

9. De raad vindt het positief dat een zestal zones worden bestemd als 'gemengd open ruimtegebied met cultuurhistorische waarde'. Omwille van het behoud en het versterken van specifieke erfgoedwaarden worden de beschermde Poelbergmolen met hoeve, het voormalig klooster 'De Hoop' en het wijkschooltje, de historische hoeve Leenhof van Gruuthuse, de historische hoeve Goed te Karels en bijhorende dreven, de site Koortskapel en Sint-Annakapel met verdwenen kapelletjesomweg aangeduid als 'CH-gebied'.
10. De raad stelt vast dat het voorliggend RUP tevens zorgt voor het behoud van de huidige gemeenteschool in Dentergem. Deze zone wordt ingekleurd als 'gebied voor onderwijsinfrastructuur' (artikel 5). De raad vraagt om in de toelichtingsnota verder te verduidelijken hoe deze ontwikkeling kadert binnen voorliggend RUP en binnen het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan.

V. CONCLUSIE

11. Op basis van voorgaande analyse adviseert SARO voorliggend voorontwerp RUP Poelberg-Meikensbossen' gunstig.

⁸ In andere RUP's (o.a. RUP Sigmaplan'Cluster Dijlemonding, RUP 'Missing Link N60 te Ronse) is in de stedenbouwkundige voorschriften van 'een erfgoedlandschap' steeds uitdrukkelijk sprake van behoud, herstel en ontwikkeling.